МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Факультет филологии и истории

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по образовательной деятельности КФУ
Проф. Д.А. Таюрский
_____________ «___»________20__г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Татарская ономастика Б1.В.ДВ.8

Направление подготовки: 44.03.01 - Педагогическое образование
Профиль подготовки: Родной язык и литература
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: заочное
Язык обучения: русский
Автор(ы):
Хайруллина А.С.
Рецензент(ы):
Хазиев Ринал Исмагилович

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Даутов Г. Ф.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Елабужского института КФУ (Факультет филологии и истории):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 201__г

Регистрационный No 10160241019

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. Хайруллина А.С. Кафедра татарской филологии Факультет филологии и истории , AlSHajrullina@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

цель - ознакомить студентов с кругом проблем современной теории татарской ономастики, с особенностями современных ономастических исследований, связанных со спецификой имени собственного; выявить своеобразие имен собственных, представляющих онтологическую и ментальную сущность, осмыслить своеобразие ономастического пространства и топонимической картины мира.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.В.ДВ.8 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.01 Педагогическое образование и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 2 курсе, 3 семестр.

Данная учетная дисциплина включена в раздел дисциплина Б1.В.ДВ.8.2 'Татарская ономастика' относится к вариативной части (Б1.В.) профессионального цикла дисциплин основной образовательной программы 44.03.01 Педагогическое образование, профиль подготовки 'Родной язык и литература'

Осваивается на 2 курсе 3 семестре.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК 4 (профессиональные компетенции)	способностью использовать возможности образовательной среды для достижения личностных, метапредметных и предметных результатов обучения и обеспечения качества учебно-воспитательного процесса средствами преподаваемых предметов

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- задачи ономастики и ее связь с другими науками;
- необходимые понятия ономастики;
- классификации собственных имен;
- фонетические, лексические и грамматические особенности имен;
- фонетические, грамматические и лексические особенности имен.

2. должен уметь:

- ориентироваться в лингвогеографических картах;
- анализировать онимы, встречающиеся в произведениях художественной литературы;
- реализовывать на практике полученные знания и навыки.

3. должен владеть:

- литературными нормами родного языка.

- методикой разбора языкового явления.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

- различать тюркские и нетюркские имена;
- связывать теоретические сведения о татарских собственных именах с практическим анализом языковых фактов; различными методами изучения онимов;

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: зачет в 3 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Фән буларак ономастика, аның барлыкка килүе. Максат-бурычлары, әһәмияте. Бу өлкәдә эшләгән галимнәр. Ономастика фәненең үсеше. Аның тармаклары.	3		2	0	0	Устный опрос
2.	Тема 2. Ономастиканың бер тармагы буларак антропонимика. Бу өлкәдә Г.Ф. Саттаров эшчәнлеге. Антропонимнарның килеп чыгышы.Антропонимнарны өйрәнүнең әһәмияте һәм чыганаклары. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең барлыкка килү һәм бирелү мотивлары.	3		0	2	0	Реферат

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практи-ческие занятия	Лабора-торные работы	
3.	Тема 3. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чорларда таралышы, семантикасы. Рус теленнән һәм рус теле аша көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. Төрле чорларда актив кулланылышта йөргән кше исемнәре.	3		2	2	0	Устный опрос
4.	Тема 4. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнгән географик атамалар. Аларның топонимиядә тоткан урыны, барлыкка килү шартлары. Антропонимнар һәм ойконимия. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән антропоойконимнар.	3		0	2	0	Устный опрос
5.	Тема 5. Татарстан топонимиясе. Аның этнолингвистик катламнары. Төрки-татар катламы.Топонимиянең тармаклары. Топонимнарны классификацияләү. Кама төбәге топонимиясе	3		2	2	0	Тестирование
6.	Тема 6. Этнонимика һәм топонимика. Татарстан топонимиясендә этнотопонимнар. Болгар-татар этнонимнары. Төрки этнонимиянең лингвистик нигезләре. Болгар-татарга мөнәсәбәтле төрки этнонимнарга этимологик, семантик һәм функциональ күзәтү. Татар этнонимы.	3		2	0	0	Тестирование
.	Тема . Итоговая форма контроля	3		0	0	0	Зачет
	Итого			8	8	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Фән буларак ономастика, аның барлыкка килүе. Максат-бурычлары, әһәмияте. Бу өлкәдә эшләгән галимнәр. Ономастика фәненең үсеше. Аның тармаклары.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Фән буларак ономастика. Татар ономастикасының барлыкка килүе. Аның максат-бурычлары, әһәмияте. Бу өлкәдә эшләгән галимнәр. Ономастика фәненең үсеше. Ономастиканы өйрәнү өчен чыганаклар. Ономастиканы өйрәнү методлары. Ономастиканың тармаклары. Антропонимика, топонимика, этнонимика, зоонимика, космонимика, теонимика, прагмотонимика. Арадаш тармаклар.

Тема 2. Ономастиканың бер тармагы буларак антропонимика. Бу өлкәдә Г.Ф. Саттаров эшчәнлеге. Антропонимнарның килеп чыгышы.Антропонимнарны өйрәнүнең әһәмияте һәм чыганаклары. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең барлыкка килү һәм бирелү мотивлары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Ономастиканың бер тармагы буларак антропонимика. Бу өлкәдә Г.Ф.Саттаров эшчәнлеге. Антропонимнарның килеп чыгышы. Антропонимиканың ономастиканың башка тармаклары белән бәйләнеше. Аның алдында торган бурычлар. Антропонимиканы өйрәнүнең әһәмияте һәм чыганаклары. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең барлыкка килү һәм бирелү мотивлары. Кеше исемнәренең тарихи-лингвистик катламнары. Борынгы исемнәрнең 2 зур төркеме: Мәҗүсилек ышануларына, йолаларына нигезләнеп барлыкка килгән исемнәр. Болгар-татарлардагы традицияләр, йолалар белән бәйле исемнәр.

Тема 3. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чорларда таралышы, семантикасы. Рус теленнән һәм рус теле аша көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. Төрле чорларда актив кулланылышта йөргән кше исемнәре.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Ислам дине һәм аның татар исемнәре формалашуга йогынтысы. Иң зур катлам буларак гарәп-фарсы исемнәре. Төрки-гарәп-фарсы катнаш исемнәре барлыкка килү. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чараларда таралышы, семантикасы. Октябрь революциясе һәм аның татар исемнәре дөньясына керткән яңалыгы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Октябрьдән соңгы чорда татар антропонимикасының үсеш-үзгәреш тенденцияләре.

Тема 4. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнгән географик атамалар. Аларның топонимиядә токкан урыны, барлыкка килү шартлары. Антропонимнар һәм ойконимия. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән антропоойконимнар.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Яңа исемнәр барлыкка килү. Аларның ясалу ысуллары. Рус теленнән һәм рус теле аша Көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. Төрле чорларда актив кулланылышта булган кеше исемнәре. Татар исемнәре сүзлекләре. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнеп ясалган географик атамалар. Аларның топонимиядә токкан урыны, барлыкка килү шартлары. Антропонимнар һәм ойконимнар. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән антропоойконимнар. Лексик диалектизмнарга, чит тел сүзләренә, архаизмнарга нигезләнгән антропоойконимнар. Фигыль нигезле төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнгән антропонимнар. Г.Ф. Саттаров клссификациясе. Аларга этимологик анализ. Исем нигезле борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнгән антропонимнар. Аларның этимологиясе. Антропонимнарның төрки һәм төрки булмаган башка халыклар белән бәйләнеше. Болгар чыгышлы рус фамилияләре. Аларның барлыкка килү шартлары. Болгар чыгышлы рус фамилияләрен өйрәнүдә Н.Баскаков, А.Халиков хезмәтләре.

Тема 5. Татарстан топонимиясе. Аның этнолингвистик катламнары. Төрки-татар катламы.Топонимиянең тармаклары. Топонимнарны классификацияләү. Кама төбәге топонимиясе

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Татарстан топонимиясе. Аның этнолингвистик катламнары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Төрки-татар катламы. Топонимиянең тармаклары. Ойконимия. Топонимнарны классификацияләү. Кама төбәге топонимиясе

Тема 6. Этнонимика һәм топонимика. Татарстан топонимиясендә этнотопонимнар. Болгар-татар этнонимнары. Төрки этнонимиянең лингвистик нигезләре. Болгар-татарга мөнәсәбәтле төрки этнонимнарга этимологик, семантик һәм функциональ күзәтү. Татар этнонимы.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Этнонимика. Этнонимнар һәм топонимика. Татарстан топонимиясендә этнотопонимнар. Болгар-татар этнонимнары. Төрки этнонимиянең лингвистик нигезләре. Болгар-татарга мөнәсәбәтле төрки этнонимнарга этимологик, семантик һәм функциональ күзәтү. Татар этнонимы.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел дисциплины	Се-местр	Неде-ля семе стра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудо-емкость (в часах)	Формы контроля самосто-ятельной работы
1.	Тема 1. Фән буларак ономастика, аның барлыкка килүе. Максат-бурычлары, әһәмияте. Бу өлкәдә эшләгән галимнәр. Ономастика фәненең үсеше. Аның тармаклары.	3		подготовка к устному опросу	16	Устный опрос
2.	Тема 2. Ономастиканың бер тармагы буларак антропонимика. Бу өлкәдә Г.Ф. Саттаров эшчәнлеге. Антропонимнарның килеп чыгышы.Антропонимнарны өйрәнүнең әһәмияте һәм чыганаклары. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең барлыкка килү һәм бирелү мотивлары.	3		подготовка к реферату	16	Реферат

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел дисциплины	Се-местр	Неде-ля семе стра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудо-емкость (в часах)	Формы контроля самосто-ятельной работы
3.	Тема 3. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чорларда таралышы, семантикасы. Рус теленнән һәм рус теле аша көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. Төрле чорларда актив кулланылышта йөргән кше исемнәре.	3		подготовка к устному опросу	16	Устный опрос
4.	Тема 4. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнгән географик атамалар. Аларның топонимиядә тоткан урыны, барлыкка килү шартлары. Антропонимнар һәм ойконимия. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән антропоойконимнар.	3		подготовка к устному опросу	16	Устный опрос

N	Раздел дисциплины	Се-местр	Неде-ля семе стра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудо-емкость (в часах)	Формы контроля самосто-ятельной работы
5.	Тема 5. Татарстан топонимиясе. Анның этнолингвистик катламнары. Төрки-татар катламы.Топонимиянең тармаклары. Топонимнарны классификацияләү. Кама төбәге топонимиясе	3		подготовка к тестированию	16	Тести-рова-ние
6.	Тема 6. Этнонимика һәм топонимика. Татарстан топонимиясендә этнотопонимнар. Болгар-татар этнонимнары. Төрки этнонимиянең лингвистик нигезләре. Болгар-татарга мөнәсәбәтле төрки этнонимнарга этимологик, семантик һәм функциональ күзәтү. Татар этнонимы.	3		подготовка к тестированию	8	Тести-рова-ние
	Итого				88	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Освоение курса 'Татарская ономастика' предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий, а также требует их комплексного сочетания.

Ключевые образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ как практическое занятие в том числе такие активные формы, как тренинг, групповое решение творческих задач, семинар и др.

Актуальные в современных реформируемых образовательных условиях представления о комплексности учебно-образовательного процесса могут быть реализованы в курсе также посредством использования новых информационных технологий, в частности, мультимедийных программ, фото-, аудио- и видеоматериалов.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Тема 1. Фән буларак ономастика, аның барлыкка килүе. Максат-бурычлары, әһәмияте. Бу өлкәдә эшләгән галимнәр. Ономастика фәненең үсеше. Аның тармаклары.

Устный опрос , примерные вопросы:

1. Фән буларак ономастика. Аның барлыкка килүе. Үсеш этаплары. Бу өлкәдә эшләүче галимнәр. 2. Ономастиканың тармаклары. 3. Антропонимика. Аның башка тармаклар белән бәйләнеше. 4. Антропонимнарның килеп чыгышы. 5. Антропонимияне өйрәнү өчен чыганаклар. 6. Антропонимияне өйрәнүнең әһәмияте. Бу өлкәдә Г.Саттаров эшчәнлеге.

Тема 2. Ономастиканың бер тармагы буларак антропонимика. Бу өлкәдә Г.Ф. Саттаров эшчәнлеге. Антропонимнарның килеп чыгышы.Антропонимнарны өйрәнүнең әһәмияте һәм чыганаклары. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең барлыкка килү һәм бирелү мотивлары.

Реферат , примерные вопросы:

1. Антропонимияне өйрәнүнең әһәмияте. Бу өлкәдә Г.Саттаров эшчәнлеге. 2. Антропонимнарның килеп чыгышы. 3. Антропонимнарны өйрәнүнең әһәмияте һәм чыганаклары. 4. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең барлыкка килү һәм бирелү мотивлары. 5. Мөселман бәйрәмнәре атамаларының кеше исемнәрендә чагылышы. 6. Төрки-татар этнонимнарын өйрәнүдә М.З.Зәкиев эшчәнлеге. 7. Татар этнонимы. 8. Төрки-татар катламы.Топонимиянең тармаклары. 9. Арсланов Л.Ш. , Д.Б.Рамазанова, Ф.Р.Гариповаларнын ономастика олкэсендэге эшчэнлеклэре. 10. Этнонимика һәм топонимика. Татарстан топонимиясендә этнотопонимнары.

Тема 3. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чорларда таралышы, семантикасы. Рус теленнән һәм рус теле аша көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. Төрле чорларда актив кулланылышта йөргән кше исемнәре.

Устный опрос , примерные вопросы:

7. Фән буларак ономастика, аның барлыкка килүе. Максат-бурычлары, әһәмияте. 8. Бу өлкәдә эшләгән галимнәр. 9. Ономастика фәненең үсеше. Аның тармаклары. 10. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чорларда таралышы, семантикасы. 11. Рус теленнән һәм рус теле аша көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. 12. Төрле чорларда актив кулланылышта йөргән кше исемнәре. 13. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнгән географик атамалар. Аларның топонимиядә тоткан урыны, барлыкка килү шартлары. 14. Антропонимнар һәм ойконимия. 15. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. 16. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән кичергән антропоойконимнар.

Тема 4. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнгән географик атамалар. Аларның топонимиядә тоткан урыны, барлыкка килү шартлары. Антропонимнар һәм ойконимия. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән антропоойконимнар.

Устный опрос , примерные вопросы:

17. Хәзерге телдә кулланылмый торган борынгы төрки-татар кеше исемнәренә нигезләнеп барлыкка килгән ойконимнар. 18. Фонетик-морфологик үзгәрешләр кичергән кичергән антропоойконимнарЫ. 19. Гарәп-фарсы исемнәренең төрле чорларда таралышы, семантикасы. 20. Рус теленнән һәм рус теле аша көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. 21. Төрле чорларда актив кулланылышта йөргән кше исемнәре.

Тема 5. Татарстан топонимиясе. Аның этнолингвистик катламнары. Төрки-татар катламы.Топонимиянең тармаклары. Топонимнарны классификацияләү. Кама төбәге топонимиясе

Тестирование , примерные вопросы:

Ономастиканың тармаклары а) этимология; ә) семасиология; б) антропонимика. 2. Ономастиканың халык, кабилә исемнәрен өйрәнүче тармагы а) космонимика; ә) этнонимика; б) топонимика. 3. Топонимиканың өйрәнү предметы а) барлык төр ялгызлык исемнәре; ә) елга, тау исемнәре; б) географик атамалар. 4. Онома сүзе нәрсәне аңлата? а) тел; ә) предмет; б) исем. 5. Кеше исеменә нигезләнгән авыл атамасы ничек атала? а) антропоним; ә) ойконим; б) антропотопоним. 6. Ономастиканың коры җир атамаларын өйрәнүче тармагы а) микротопонимика; ә) оронимика; б) прагматонимика. 7. ?Болгар-татар эпиграфикасына кереш? хезмәтенең авторы а) Г.Саттаров; ә) Ш.Мәрҗани; б) Һ.Юсупов. 8. Төрки географик терминнарның күпчелеге кайсы төркемгә карый? а) урал-алтай телләре гомумилегенә; ә) алтай телләре гомумилегенә; б) төрки-татар терминнары. 9. Сай терминының борынгырак мәгънәсе. а) елга, елгачык; ә) тирән булмаган елгачык; б) болын. 10. Черек сүзенең топонимнарда сакланган мәгънәсе. а) күл; ә) ага торган елга; б) сазлык. 11. Шәм сүзенең топонимнарда сакланган мәгънәсе а) төз; ә) нарат; б) камыш. 12. Куян, аю ойконимнары нәрсә белән бәйле? а) җәнлекләр белән; ә) этнонимнар белән; б) кушаматлар белән. 13. Чул тамыры нинди мәгънәгә ия? а) чүл; ә) елга; б) юл. 14. Идел гидронимының мәгънәсе. а) ил; ә) елга; б) зур елга. 15. Татарстан Чулман елгасының кайсы ягына урнашкан? а) югары; ә) түбән; б) урта. 16. М.Зәкиев Сөн гидронимының мәгънәсен ничек аңлата? а) этноним белән бәйләп; ә) елга сүзе белән бәйләп; б) урман сүзе белән бәйләп. 17. Татар гидронимиясен өйрәнүче галим а) Г.Саттаров; ә) Ф.Гарипова; б) М.Зәкиев. 18. Татар топонимиясен өрәнүче рус галиме а) В.А. Богородицкий; ә) И.А. Износков; б) В.В. Виноградов. 19. XIX йөздә ?Археология, тарих, этнография җәмгыяте?нә кем сайлана? а) К.Насыйри; ә) Г.Тукай; б) Ш.Мәрҗәни. 20. Татар шәҗәрәләрен кем өйрәнә? а) Г.Саттаров; ә) М.Зәкиев; б) М.Әхмәтҗанов.

Тема 6. Этнонимика һәм топонимика. Татарстан топонимиясендә этнотопонимнар. Болгар-татар этнонимнары. Төрки этнонимиянең лингвистик нигезләре. Болгар-татарга мөнәсәбәтле төрки этнонимнарга этимологик, семантик һәм функциональ күзәтү. Татар этнонимы.

Тестирование , примерные вопросы:

1. Фән буларак ономастика. Аның барлыкка килүе. Үсеш этаплары. Бу өлкәдә эшләүче галимнәр. 2. Ономастиканың тармаклары. 3. Антропонимика. Аның башка тармаклар белән бәйләнеше. 4. Антропонимнарның килеп чыгышы. 5. Антропонимияне өйрәнү өчен чыганаклар. 6. Антропонимияне өйрәнүнең әһәмияте. Бу өлкәдә Г.Саттаров эшчәнлеге. 7. Борынгы төрки-татар кеше исемнәренең бирелү мотивлары. 8. Антропонимнарның тарихи-лингвистик катламнары. 9. Ислам диненең татар исемнәре формалашуга йогынтысы. 10. Гарәп-фарсы исемнәренең семантикасы, төрле чорларда таралышы. 11. Мөселман бәйрәмнәре атамаларының кеше исемнәрендә чагылышы. 12. Октябрь революциясе һәм аның кеше исемнәренә керткән яңалыгы. 13. Яңа исемнәрнең ясалу ысуллары. 14. Яңа исемнәр семантикасы. 15. Рус теленнән һәм Көнбатыш Европа телләреннән кергән исемнәр. 16. Татар исемнәре сүзлекләре. 17. Татарстан топонимиясендә кеше исемнәренә нигезләнгән ойконимнар. Аларның барлыкка килү юллары. 18. Төрки-татар этнонимнарын өйрәнүдә М.З.Зәкиев эшчәнлеге. 19. Төрки-татар этнонимнары. 20. Төрки-татар этнонимнарының топонимиядә чагылышы. 21. Төрки этнонимнарының структур-семантик үзенчәлекләре. 22. Татар этнонимы

Итоговая форма контроля

зачет (в 3 семестре)

Примерные вопросы к итоговой форме контроля

Вопросы к зачету:

1. Как совершенствовать методику топонимических исследований.
2. Особенности применения методов картографирования и математическая статистика.
3. как исследовать развитие и взаимодействие различных топонимических систем в синхроническом и диахроническом аспектах на территории Татарстана.
4. Методика изучения местную географическую терминологию и ее роль в топонимии Татарстана.
5. Как составить топонимический атлас Татарстана.

6. Как составить топонимический словарь Татарстана.
7. Изучить татарскую терминологию родства и ее роль в исторической антропонимии.
8. Как составить этимологический словарь личных имен.
9. Методика составления этимологического словаря современных названий и фамилий.
10. Как собрать материалы по татарской зоонимии в космосе и исследовать их историко-лингвистические особенности.
11. Как разработать методику применения татарского ономастического материала на уроках родного языка и литературы и других предметов школы.
12. Как широко пропагандировать ономастические знания.
13. Известные ученые: Саттаров Г.Ф., Арсланов Л.Ш., Гарипова Ф.Г., Рамазанова Д.Б. и др.
14. Поэтический ономастикон детских стихотворений Ш. Галиева и Р. Миннулина.
15. Ономастика Поволжья.

7.1. Основная литература:

1. Арсланов Л.Ш. Очерки по диалектологии и ономастике : Избранные труды / Л.Ш.Арсланов. - Елабуга : ЕГПУ, 2009. - 240с. Кол-во: 21
2. Арсланов Л.Ш. Исследования по финно-угорской и тюркской ономастике. - Елабуга : ЕГПИ, 2005. - 111с. Кол-во: 51
3. Хусаинов, З. А. Краеведение : учеб. пособие для высш. учеб. заве дений / З. А. Хусаинов, 2012. - с. 304 - URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/handle/net/21373

7.2. Дополнительная литература:

1. Мурзин А. А. Народная религиозность как феномен культуры: Монография / А.А. Мурзин. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2017. - 144 с. - URL: http://znanium.com/bookread2.php?book=906413
2. Гафурова А. А. Специфика функционирования ономастической лексики в татарских и англоязычных рекламных текстах: автореферат диссертации на соискание ученой степени к.филол.н. - 2012. - с. 24 - URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/92233/2012-152.pdf
3. Әмирова Р. М. КАЗАН ШӘҺӘРЕ ЭРГОНИМНАРЫ БАРЛЫККА КИЛҮДӘ ИҖТИМАГЫЙ-МӘДӘНИ ФАКТОРЛАРНЫҢ РОЛЕ // Татарское языкознание в контексте Евразийской гуманитарной науки: Материалы Международной научно-практической конференции (Казань, 14 ноября 2016 г.) URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/109323/Tat_ling2016_43_47.pdf
4. Хадиева Г. К. ТӨРКИ-ТАТАР ОНОМАСТИКАСЫНЫҢ КҮРЕНЕКЛЕ БЕЛГЕЧЕ ГАРИПОВА ФИРДӘҮС ГАРИФҖАН КЫЗЫ // Татарское языкознание в контексте Евразийской гуманитарной науки: Материалы Международной научно-практической конференции (Казань, 14 ноября 2016 г.), 2016. - с. 409-412 - URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/109400/Tat_ling2016_409_412.pdf

7.3. Интернет-ресурсы:

Библиотека учебной и научной литературы - http://sbiblio.com/biblio
интернет ресурс - www.wikipedia.ru
Информационно-техническая поддержка учителей - http://ito.bitpro.ru/
Татарский язык - http://ru.science.wikia.com/wiki/
Фестиваль педагогических идей - http://festival.1september.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Татарская ономастика" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB,audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудованием имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, автореферааты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе Издательства "Лань" , доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС Издательства "Лань" включает в себя электронные версии книг издательства "Лань" и других ведущих издательств учебной литературы, а также электронные версии периодических изданий по естественным, техническим и гуманитарным наукам. ЭБС Издательства "Лань" обеспечивает доступ к научной, учебной литературе и научным периодическим изданиям по максимальному количеству профильных направлений с соблюдением всех авторских и смежных прав.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "Консультант студента" , доступ к которой предоставлен студентам. Электронная библиотечная система "Консультант студента" предоставляет полнотекстовый доступ к современной учебной литературе по основным дисциплинам, изучаемым в медицинских вузах (представлены издания как чисто медицинского профиля, так и по естественным, точным и общественным наукам). ЭБС предоставляет вузу наиболее полные комплекты необходимой литературы в соответствии с требованиями государственных образовательных стандартов с соблюдением авторских и смежных прав.

Освоение дисциплины"Татарская ономастика" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и более одной группы

рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер,

лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.01 "Педагогическое образование" и профилю подготовки Родной язык и литература .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Автор(ы):
Хайруллина А.С. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Хазиев Ринал Исмагилович ____________________
"__" _________ 201 __ г.